

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, jutranje izdanje opoldne, večerje izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kafipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta	6 „ 60 „ 3-30
četrt leta	3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure jutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dooslane naročnine se ne odziva.

Oglaš in poslanec se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po pletaru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnine in oglaš je plačati loco Gorica.

S O Č A

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Fonte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdanje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Dr. Žlindra

v kranjskem deželnem zboru.

Dr. Žlindra, voditelj katoliško-narodne stranke na Slovenskem, voditelj naših „katoliških“ deželnih in državnih poslancev in v zadnjem času glavar združenega hrvaško-slovenskega kluba s Slovanskim centrom, osební prijatelj ljubljanskega škofa, reševalec svete vere med Slovenci in njihov „gospodar“, ta dr. Žlindra je, odkar so mu dale sodnije v vseh instancah spricevalo, da ima umazane roke, tako posurovel, da dalje v surovosti ne more več priti.

Na Dunaju ni imel poguma, stresati svojo „sveto“ jezo, prihranil jo je za doma, za kranjski deželni zbor. Tu se čuti varnega. Ohlan od svojih trabantov dr. Kreka, dr. Schweitzerja, dr. Brejca, učitelja Jakliča, Drobnica itd., kateri ga ščitijo, tako v varnem zavetju bruha ogenj in žveplo na liberalce v deželnem zboru ter kliče proti njim na pomoč „ljudstvo“.

Kdor je slišal tega katolika slabega katoliškega prepričanja pridigati kmetom ob času deželnozbornih volitev, kdor je čital obljube in rotnja po „Slovincu“, kako da bodo „katoliški“ poslanci delovali za blagor ljudstva, kdor ve, kako je delala duhovščina v spovednici in na prižnici za „katoliške“ može, katere se mora voliti, da bodo branili sveto vero ter se potegovali za koristi kmeta v deželnem zboru, tisti je moral misliti, da vstopijo taki izvoljenci v deželni zbor polni dobre volje za pravo delo v korist našega kmeta. Ali kaj se je zgodilo? Namesto dela so pripravili skandale. Domisljavec, ki si privaja v nejasnih trenutkih celo sorodstvo s sv. Duhom, je hotel naskočiti deželni zbor ter ga razbiti, ako ne obvelja njegova. Ako prav ve, da njegova stranka v deželnem zboru ne tvori večine, je prisopihal ta jezuit s svojo bando vanj vendar tako, kakor da ima edini on tam odločevati, kaj in kako ima biti v zbornici.

Od strani večine se je zgodilo vse, da se omogoči redno delovanje v kranjskem deželnem zboru, ki je bil v zadnjih časih jako miren in delaven, da se večina je šla se cez

mero klerikalcem na roke, ali kljubu temu ni prišlo do dela, marveč le do skandalov, katere edino je želel dr. Šustersič. Da mu ni do dela, je pokazal pri volitvah v odseke. Že prej je kričal: Mi hočemo ad perpetuum memoriam pred ljudstvom razkrinkati nasilje pri volitvi v odseke. To lumparijo hočemo videti. Na to je dobil v odgovor:

„Lump bo komu lumparijo očital! Kar imaš, si z lumparijami prisleparil! Slepars z žlindro in s testamenti! Smrdiš kot kozelj! Si goljufal po klostrih!“

Gledé volitev v odseke je bila stvar taka:

Klub naprednih slovenskih poslancev, ko je bil izvedel, da želijo klerikalci večjega zastopstva v posameznih odsekih, je bil takoj pripravljen, ti želji lojalno ustreči. Sklenil je torej predlagati, da naj se števílo članov vsakega odseka pomnoži za jedno glavo, in da se ta glava odstopi klerikalcem. Da, klub je sklenil dati tem ljudem, ki imajo itak le malo delavnih močij med sabo, še važnejšo koncesijo. V lanskem zasedanju dano je bilo načelnistvo najvažnejšega odseka, to je finančnega odseka, klubu naprednih slovenskih poslancev. Sedaj pa je klub sklenil, da naj se to načelnistvo izroči klerikalcem. Ker se je itak vedelo, „da pride se kaj hujšega“, dalo bi se bilo s tem jako nevarno orožje v roke Šustersičevemu klubu. Ako so hoteli delovanje deželnega zbora zabraniti, je njihov načelnik v finančnem odseku lahko vse onemogočil, samo, da ni sklical sej finančnega odseka! Potem so katoliki imeli vse v svoji oblasti, in ne bilo bi se jim treba oprijemati tiste otročje-smrkave obstrukcije, koje so se oprijeli takoj v prvi letošnji seji deželnega zbora.

Lojalno ponudbo pa je „katoliški“ klub zavrnil. Hotel je imeti sicer tudi samo jednega zastopnika več v vsakem odseku, tega zastopnika pa je hotel vzeti naprednemu slovenskemu klubu, to pa iz jasnega namena, da bi se potem klerikalci izven zbornice lahko behali, da so liberalce zopet osramotili in v kot potisnili. — Dr. Žlindra je odklonil volitev v odseke.

Slika ima naslov: »Poslednje snidenje« ter kaže mladeniča in dekle, ležeča na prosekijni mizi. Misel se na prvi pogled izvrstno tolmači. Videti je, da sta se ta mrliča ljubila v življenju, da ju je ločila revščina ter združila smrt.

Dijaki, sklonjeni nad truploma, so naslikani nekoliko trdo, perspektiva je napačna, toda »trupli« sta izvrstno naslikani. Takšni sta, da kar hlad veje od njih. V »Salonu« slika ni bila odlikovana, nemara radi tega, kor je grozno zoperna; toda kritika jo je pohvalila. Med našimi (poljskimi) slikarji je brezidvomno mnogo talentov. Evo, poleg trupel Švjateckega je razstavil Franek Cepkovski: »Smrt Koreckega«. Velikanska moč in individualizem!

Švjatecki imenuje Franka bedaka, prvič vsled tega, ker Cepkovski hodi ostrizen in z brado, drugič, ker se nosi po novejši šegi, in tretjič, ker je zelo dobro odgojen, ceremonijalen ter te pogostoma spominja svojih visoko-blagorodnih sorodnikov.

Toda Švjatecki se moti. Talent je kakor ptič, ki si dela gnezdo, kjer mu ugaja, sedaj v divji puščavi, pa zopet na obdelanem vrtu.

Videl sem v Mnihovu in Parizu take slikarje, ki so bili podobni pivovarskim hlapcem, ali nasprotno: briv-

V slepljenje ljudstva so bili podali „katoliški“ poslanci na deželni zbor celo kopo nujnih predlogov. Poslovnik določa, da se imajo taki nujni predlogi takoj utemeljevati, ali dr. Žlindra je napravil deželnega glavarja do tega, da bi se ti nujni predlogi utemeljevali koncem dnevnega reda. Med temi predlogi je blestel na čelu predlog samega dr. Žlindre o premembi deželnozbornskega volilnega reda, kajti dr. Žlindra si ne želi bolj nič drugega nego to, da bi pometal iz zbornice vse slovenske naprednjake in vse zastopnike veleposestva ter postavil na njihova mesta svoje ljudi, da bi potem ta sorodnik sv. Duha kraljeval sam v deželni zbornici. „Ljudstvo“ pa bi bilo zbrano na galeriji ter bi mu ploskalo pri vsaki neumnosti, katero bi izustil. — No, slednjic je le prišlo do utemeljevanja nujnih predlogov. Dr. Žlindra je govoril, kakor čitamo v „Slov. Nar.“, jako patetično ter mešal skupaj vse, kar mu je ravno šinilo v razburjene možgane. Tako je na primer govoril o uradništvu:

„Ti akti so kakor stolp visoki in od ljudstva z zlatom plačani; kar pa je v njih zapisano, ni vredno ne groša ne — knofa.“ Ti uradniki zro, zro in zro državni kapital.“

Ako bi tega volilnega reda ne bilo, bi se iz Avstrije nikdo ne izseljeval, bi imela država zadosti rekrutov, in bi dr. Šustersič pri ljudski posojilnici dobival še dosti več smetane, nego je danes dobiva! Govori o volilnem redu tako, kakor da je z njim hotel cesar kranjsko ljudstvo ogoljufati.

Deželni glavar: Take govorice ne dopuščam! Da je zakon, kojega je potrdil svitli cesar, goljufija, se ne sme in ne more trditi! — Ko je končaval, imel je dr. Šustersič kakih pet poslušalcev. Vse drugo — prijatelji in neprijatelji — so bili radi dolgega časa iz zbornice pobegnili!

K Šustersičevemu predlogu se je oglasil župan Hribar. Ker se je bil Šustersič skliceval na to, da se je tudi župan Hribar svoj čas izrekel za splošno in jednako volilno pravico, je župan Hribar izjavil, da stoji tudi danes na istem stališču, ali po-

cem, trapežem: človek bi niti tri groše ne dal za nje; a vendar je imel marsikateri zlodčček nekaj nenavaden vkus v barvah ter v sebi moč, prenesti te barve na platno. Ostrinski, ki ima že pripravljen odgovor na vse, bi napisal, govoreč o tem, v svojem »Letavcu« »spiritus flat, ubi vult« (duh leti, kamor hoče)!

Po mnenju Švjateckega je zgodovinsko slikarstvo »odurno barbarstvo«. Ne slikam zgodovinskih rečij, in kar se mene tiče, mi je to vsejedno; toda ta naprednjaški nazor mi dohaja od vseh strani na ušesa. Prišel je že tako rekoč na dnevni red in to mi začenja presedati.

Naši poljski slikarji imajo jedno napako. Evo, oženijo se nakrat z nekakimi doktrinami v umetnosti, potem pa živé pod njih brezpetnikom, gledajo na vse z njihovimi očmi ter so več apostoli nego slikarji. Nasprotno od tega, kar sem povedal gori, sem poznal tudi take slikarje, katerim so se kar čeljusti raztegnile od pripovedovanja, kaj je umetnost in kaka mora biti, ko pa je bilo treba prijeti za čopič, niso mogli nič...

Večkrat sem si mislil, da teorijo umetnosti naj tvorijo modroslovci — in ako jo vstvarijo neumno — naj so sami zato odgovorni; slikarji pa so dolžni

skrbeti se morajo zagotovila proti raznim zlorabam, zagotoviti se mora volilna svoboda. Kakor je kaznjivo kupovanje glasov, tako se mora tudi zagotoviti, da ne bo duhovščina zlorabljala prižnice in spovednice za volilne namene.

Na to je prežala klerikalna banda, k se je tudi res takoj oglašila. „Slov. Nar.“ piše:

Kričaje in razbijaje po mizah so klerikalci zahtevali, naj predsedujoči nam. glavarja baron Lichtenberg pokliče Hribarja k redu, češ, da je Hribar razžalil vse duhovski stan. Ker pa v Hribarjevih besedah ni nič žaljivega, ni hotel baron Lichtenberg ugoditi klerikalni zahtevi, Hribar pa kakor ob sebi umljivo tudi ni hotel preklicati svojih besed.

Zdaj so začeli klerikalci obstrukcijo z razsajanjem in razbijanjem. Letele so ostre besede, Šustersič in njegovi kumpani so psovali kakor pijane barabe, posebno barona Lichtenberga, in se rotili, da ne puste nikogar več govoriti. Šustersič je premetaval po mizi neki kodeks, kakor bi bil to kak žakelj žlindre, Brejc je razbijal s tintnikom, Schweitzer in Jaklič sta tolkla s pestmi po mizi. To pa ni oviralo župana Hribarja. Napredni poslanci so se vstopili okrog njega, da ni mogel noben klerikalec blizu, stenografa sta se vsedla pred njega in Hribar je svoj govor nadaljeval in tudi končal.

Namen klerikalne obstrukcije je bil s tem preprečen, a klerikalci so obstrukcijo nadaljevali, dasi so z njo le svojemu lastnemu pristasu branili govoriti. Besedo je namreč dobil dr. Krek, a govoril ni, ker so Šustersič, Brejc, Schweitzer in Jaklič razgrajali. Poslali so k Schmidtju po razne igrače in začeli pravi pravcati pobalinski koncert s trobenticami in ragljami ter malim bobenčkom. Zdaj je bobnal Šustersič, zdaj dr. Brejc. Slednjemu se je bobenček posebno dobro podal, saj je gledalce spominjal na tistega Bobenčka, kjer se je Brejčev tast (Vencajz!) izkazal kot tihotapec.

Dve in pol ure je trajal ta koncert.

Opravičeno vsklika „Slov. Nar.“. Zdaj je deželni zbor pravo zrcalo kranjskih razmer, in so klerikalci tudi v deželnem zboru tako

slikati, kar komur velevala srce — ter naj znajo slikati, ker to je temelj...

Po mojem mnenju je najskromnejši talent več vreden nego največičastnejša doktrina in največičastnejša doktrina ni vredna, da bi si z njo svoboda čedila škornje.

X.

Bil sem s Katrico in Suslovskimi na razstavi.

Pred mojo sliko je vedno veliko ljudi.

Takoj ko sva vstopila, so jeli šepetati in v tem hipu so ogledovali ne več sliko, marveč mene in Katrico. Zlasti ženske niso mogle odtrgati od nje oči. Videl sem, da je bila tega neizmerno vesela, toda ne štejem ji tega v greh.

Huje je, da je pri pogledu na sliko Švjateckega rekla, da je »nespodobna«. Suslovski je dejal, da mu je snela besedo z jezika, jaz pa sem se jezil. Da bi imela Katrica take nazore o umetnosti!

Od jeze sem se takoj poslovil od njih z izgovorom, da se moram videti z Ostrinskimi. Šel sem zašes k Ostrinskemu, toda le za to, da ga povabim na obed.

(Dalje pride.)

— 12 —

TA TRETJA.

Kratkočasna povest.

Poljski spisal H. Sienkiewicz.

Posl. Podravski.

(Dalje)

»Mojster, ali je to žena tebi primerna?« (vpraša me moja sivolasa prijateljica). »Ali je ta izbrana vredna njega, na katerega so obrnene oči vsega kraja? Žrtva si intrige itd.«

Čudna sodba, toda še čudnejša zahteva, da bi se jaz ne smel ženiti po nagonu svojega srca, marveč da vstrežem splošnemu mnenju.

In ta revna Katrica jim že dela napotje!

Gotovo so še večja zločinstva od brezimnih pisem, toda ni je večje... kako bi se dalo to najlepše povedati?... Toda pustimo to!

Čas moje svatbe s Katrico še ni določen, toda tudi ta napotje v kratkem.

Med tem sem enkrat dejal Katrici, naj se čedno obleče, da jo spremim na razstavo.

Naj naju vidijo skupaj...

Dospela je tudi s Pariza slika Švjateckega.

nasilni, tako surovi, tako podli in pobalinski, kakor sicer v življenju. In potem se ljudje se čudijo, da je zadobil politični boj take forme!

V seji v ponedeljek so se škandali ponavljali. Oglasil se je k besedi dr. Ferjančič:

V predčetrstajni seji, ko slučajno nisem bil v zbornici, je izustil poslanec dr. Šustersič, „da sem si na Dunaju priberal advancement za visjeseodnega svetnika na stroške ljudstva.“ (Dr. Šustersič: Istina, tako je!) Vsakdo bode priznal, da je to na sebi skrajno žaljivo. (Klici: Gotovo.) Toda, če pomislim, od koga to prihaja, bi se za stvar ne zmenil (Dobro) in bi ne reagiral, da se ni stvar izustila v zvezi s stranko, kateri pripadam. In samo z ozirom na to izjavljam, da nisem beračil za advancement, to tudi ni bilo treba, avanziral sem, ko je po službeni dobi prisla vrsta name, nič prej, nič poznej.

A s takimi in enakimi trditvami se hoče dokazati, kako je propala in sprijena stranka, ki ima med seboj take elemente, kakor sem jaz. Bilo bi jako vabljivo, ozreti se po klerikalni stranki ter nekoliko eksamplificirati, kake značaje in subjekte ima ta stranka celo na voditeljskih mestih, a tega ne storim. Omeniti hočem marveč samo to, da drzno celo za to insulto proti narodno-napredni stranki je imel dr. Šustersič. Tisti dr. Šustersič, glede katerega so sodišča v vseh instancah pravomočno spoznala, da ima umazane roke.

Ves čas med govorom ga je dr. Šustersič prav pobalinsko motil. Komaj pa je dr. Ferjančič izustil besedo, da so sodišča dr. Šustersiču soglasno prisodila umazane roke, spremenili so se zgoraj omenjeni klerikalci v prava živincta. Kaj takega se nismo videli v olikani družbi in še celo pijani popje niso v stanu, da bi se tako odurno in zivalsko obnašali. Sramota je obsla spodobne elemente, kolikor jih je v katoliško-narodni stranki. Med te pa ne štejemo nič dr. Kreka niti dekana Arkota, ker ta dva človeka sta v svojih duhovskih oblekah verno in do konca prisostvovala dr. Šustersiču, dasi se je obnašal kakor norec, ki je ravnokar s prisilnim jopičem še na sebi ušel iz blaznice. Sodba bila je enoglasna: da ne more to biti normalen človek in da je prismoda v pravem pomenu besede, ker tako se more obnašati k večjemu stekel pes ali pa bolnik v blaznici.

Najprej je dr. Šustersič v družbi s kravarjem Drobničem in z dr. Brejcem pristotil k sedežu dr. Ferjančiča in zupana Hribarja, kričal je kakor jesihar: „lump, lump, lažeš, slepar, kradeš državi denar, baraba.“

Kravar Drobnič, kojemu se na obrazu pozna, da ne zna do petih šteti, ki je sploh jeden največjih butcev, kar jih je v klerikalni stranki, bil je toli predrzen, da je vzel s Hribarjevega tintnika posodico za sipo ter vrgel proti poslancu Božiču. Sreča njegova, da ni nikogar zadel. Že so se dvigale pesti, kar je prihitel g. dež. glavar bleč kakor zid ter je Šustersiča potisnil proti sedežem klerikalnih poslancev. Ta pa se je postavil pred te sedeže ter prav kakor pijanec ali norec prišel proti središču in proti desnici hripavo upil: Koruptna banda! Korumpirte Bande! Boste tako kmalu pocrkali! Ste tatovi in lumpje! Vi kradete! Vi zrete! Vi ste barabe! Sram Vas bodi! Vi ste vse izdali! Ste se vladi prodali! Vi usrani vladni hlapeci! Krave! Lumpi! Lumpi! Psi!“

Napredni poslanci so ostali mirni, ker so bili v svesti, da imajo z norcem opraviti in ker niso imeli pri sebi pasjih bičev, s kojimi bode Šustersiča brez dvojbe prihodnjice v polni meri traktirali, če bi se še enkrat predrznil, proti njim tako nastopiti, kakor je danes nastopil. Glavar Detela izjavi, da takim ljudem ne predseduje nikdar več, ter zaključuje sejo. Izjavo glavarjevo sprejmejo napredni poslanci s ploskanjem.

Tako poroča „Slov. Nar.“. Da je vse to istina, je priča tudi „Slovenec“, ki le malo prikriva surovost katoliških poslancev...

Taki so torej „katoliški“ poslanci. Sveta vera in skrb za kmeta jim narekuje take skandale. Kaj naj si mislimo o taki veri, ki je šla v boj na volišča ter so bili v njenem znamenju izvoljeni poslanci, ki se obnašajo v deželni zbornici kakor pijane barabe, katerih ravnanje je podobno znorelim živinctom, ki se taki, da ne čujejo, po teh nastopih, več v pošteno družbo? In taki ljudje so poklicani, reševati vero ter delati za našega kmeta!..

Klerikalna stranka je prisla s sedanjimi nastopi v kranjskem deželnem zboru na vrhunec surovosti in podivjanosti. Višje ni mogoče. Zato mora nizzdol. Gotovo, da bodo sedaj lagali ter obrekovali naprednjake na najgrsi način, ali končno pa mora biti uspeh vendar-le ta, da kmet spregleda ter začne misliti s svojo glavo, da črno ni belo, marveč vedno le črno. — Igra, katero uganjajo klerikalci, z zbesnelim dr. Šustersičem na čelu, mora končati le v njihovo pogubo. Up, da naš narod spregleda lumparije klerikalcev ter škodo, katero mu delajo, ta up se je po teh nastopih znatno povečal. Zato: „Le pustite, naj kričijo, naj razsajajo, norijo...“

Občni zbor

Slovenskega bralnega in podpornega društva v Gorici dne 22. junija 1902.

Točno ob 2. uri popoldne pozdravi predsednik gosp. dr. H. Tuma dosle društvenike, povdarjujoč, da je občni zbor sklepčen, ako je navzočih pelina vseh domačih društvenikov, kar znaša 53 udov; ker je pa navzočih nad 100, otvori zborovanje in pojasni, da se je občni zbor tako pozno sklical, ker podružnici v Mirnu in Solkanu nam nista izročili svojih računov za pre. leto v določenem času. Gospodje društveniki! 20 let baš je preteklo, odkar je naša inteligenca osnovala naše društvo, kateremu je načeloval skoro ves čas Ant. dr. Gregorič in katero društvo je osobito zadnja leta životvarilo, ker ni imelo v osmih letih nikake javne veselice.

Razni društveniki so se pritoževali o tem, da ni nikakega življenja v tem društvu, in rodila se je misel mej društveniki po spremembi. In res pri občnem zboru pre. leta izvolilo si je društvo novega predsednika in več novih odbornikov. Naglasiti moram, da novoizvoljeni odbor ni dosegel sicer posebnih uspehov, vendar če pojde po tej poti naprej, t. j. da priredi odbor vsako leto par javnih vešelic in da sprejme nad 100 novih članov na leto, kakor v baš prošlem letu, da pridemo do 600 domačih društvenikov in društvenic, katere pa pogrešajo posebne sobe, potem smemo biti zadovoljni.

Gospodje, pri nas je vse, kar imamo, osnovala inteligenca, prav tako tudi to društvo, a tako ne sme ostati, obrtniki in delavci, vi sami si morate izbrati takega predsednika in take odbornike, ki izhajajo iz vaše srede. Slovensko bralno in podporno društvo in namen ne samo gmotno podpirati društvenike, marveč tudi duševno razvijati se v narodnem smislu. V nadi, da se v kratkem uresniči moje želje, preidemo k I. točki dnevnega reda ter povabim g. tajnika, da nam o tem poroča.

Poročilo tajnikovemu (g. Iv. Meljavec) so prav pazljivo sledili zbrani zborovalci, želeč, da se vsebina istega objavi v „Soči“, društvenem glasilu, ter isto z zadovoljstvom sprejeli na znanje. Glasi se tako-le:

Slavni občni zbor!

Pred kratkim je preteklo leto, odkar je slovensko bralno in podporno društvo v Gorici zadnji skupno zborovalo ob precejšnji udeležbi društvenikov iz Gorice in podružnic iz bližnje okolice. Udeležilo se je bilo občnega zbora okolu 65 članov, kar je bilo mnogo v razmerju s prejšnjimi leti. To je bil pojav v našem društvu, ki je kazal, da krene delavstvo korak naprej, da hoče napredovati, kar je tudi naša dolžnost. Pokazalo je, da se hoče otresti dosedanje zaspanosti ter vzbuditi v našem društvu ono življenje, katero jedino mu pritiče. Izbralo si je bilo prvi zadnjem občnem zboru dne 14. aprila 1901. brez nobenega pritiska in terorizma može iz svoje srede (čita imena.)

V prvi odborovi seji dne 20. aprila 1901. so si odborniki razdelili posle tako-le: za podpredsednika je bil izbran g. Anton Krusič, tajnika današnji poročevalec, za knjigovodjo Pavliček Fran, knjižničarja Matija Knavs, za denarničarja Šuligoj Valentin in za gospodarnika Tomažič Josip, kot društveni uradnik je posloval kakor druga leta vestno točno in zanesljivo g. Hrovatin Josip, višji učitelj v poklju. Društvena zdravnik sta bila dr. Andrej Lisjak, ter mesto odstopivšega dr. Aleksija Rojica je sprejel radovoljno to mesto dr. Kerševani. Poverjenika sta bila Cvetrežnik Miha in Šuligoj Valentin; zadnji je bil tudi društveni zastavonoša. — S temi močmi je nastopilo društvo pot novega društvenega leta. Danes pa ko zaključujemo to leto, ne moremo beležiti sicer posebnih velikih uspehov, ker ledina, katero je prevzel prejšnjemovani

odbor v razoravanje, je bila taka, da iste ni bilo mogoče spraviti v enem letu na isto stopinjo, kakor želimo. Z zadostno, v n pa smemo beležiti zdrave ideje, katere so se razpravljale in sprožale v 23 odborovih sejah, katere so že začele poganjati kali in katere gotovo ne usahnejo. Da se zadnje ne zgodi, hode naloga in skrb prihodnjega odbora. Naše društvo obstoji iz upravnega zaloga, domačega bolniškega in zunanjega bolniškega zaloga. Zunanji ima podružnico v Solkanu in Mirnu; podružnica v Biljah je prenehala. Društvo je stelo začetkom leta 1901.: 133 domačih in 500 zunanjih podporničarjev, 12 podpirateljev in 33 bralničarjev. Mej letom 1901. pa se je sprejelo: 103 domačih in 48 zunanjih podporničarjev, 11 podpirateljev in 27 bralničarjev. Odslo in izbrisalo se je mej letom: 47 domačih in 41 zunanjih podporničarjev, 3 podpiratelji in 12 bralničarjev.

Mej letom sta umrla 2 domača in 1 zunanji podporničar. Dne 31. decembra 1901. je bilo 20 podpirateljev, 48 bralničarjev, 189 domačih in 507 zunanjih podporničarjev. Konec leta 1901. je stelo naše društvo vseh društvenikov 764. Mej letom je bilo 114 bolnikov, ki so oboleli 297-krat ter dobili podpore za 3468 dni znesek 4612 K 58 vin.; pogrebne pa 96 kron. Društvo si je naročilo kakor druga leta mnogo političnih, leposlovnih in gospodarskih časnikov in knjig. Časnike je dobilo društvo od nekaterih uredništev brezplačno, večinoma pa po prav znižani ceni. Bodi jim o tej priliki izražena najtoplejša zahvala. — Ker se je število bralničarjev v preteklem letu povoljno pomnožilo, izražala se je večkrat med njimi želja, da bi si društvo omislilo še drugih časnikov toli leposlovnih kakor političnih — moram omeniti, da se je tej želji v toliko vstreglo, da ima društvo danes zbirko časnikov, katera popolnoma odgovarja našim potrebam. Dokaz temu je, da je naša bralnica vedno pridno obiskovana, enako tudi prav pridno cirkulirajo vse knjige iz naše knjižnice.

Naše društvo si je tudi letos v gmotnem oziru zdatno pripomoglo, kljub temu da ni bilo zdravstveno stanje bolnikov posebno ugodno, osobito v Solkanu, kar je razvidno iz računov za leto 1901. Premoženje upravnega zaloga je naraslo za 274 kron 11 vin., premoženje domačega bolniškega zaloga za 225 kron 02 vin. in ono zunanjega bolniškega zaloga pa za 1216 kron 02 vin. Iz tega skromnega poročila se razvidi, da se je pomnožilo število podpirateljev za 8, bralničarjev za 15, domačih društvenikov za 56 in zunanjih za 7; vsled tega se je tudi društveno premoženje povečalo kakor prej omenjeno. —

Dne 2. maja preteklega leta je priredilo naše društvo prvi zaupen shod, katerega se je udeležilo povoljno število delavcev in obrtnikov, in kateri je imel namen, pojasniti zborovalcem v glavnih potezah pravi namen našega društva. Marsikatera misel, sprožena na tem shodu, kaže danes svoje sadove, kakor n. pr. ona o ustanovitvi svojega pevskega zbora, ko vendar ima društvo v sebi čile in mlade moči, katere so društvu v čast in ponos in s katerimi naj bi pri prihodnjih veselicah tudi samostojno nastopalo, kakor se je to že enkrat pred kratkim časom zgodilo.

Razpravljalo se je nadalje na tem shodu o ženskih društvenicah, katere ima društvo v svojem okrilju in katere imajo po pravih iste ugodnosti kakor možki. Posebno ugodno bi bilo to za služabnice, katerim bi služilo društvo po posebnem odseku kot posredovalnica v slučaju brezdelja. V tem pogledu pa društvo v preteklem letu ni moglo še nič ukreniti; ovira temu je bilo tudi pomanjkanje prostorov. Morali bi imeti posebne sobe, v katerih bi se ženske društvenice zbirale v posvetovanja ter bile popolnoma oddeljene. — Omenjala se je na tem shodu med drugim potreba vsaj dveh veselic ali zabav v letu, katere krepijo svoje ude duševno in večkrat tudi društvu gmotno kaj opomorejo. V tej zavesti je odbor priredil na dan sv. Petra in Pavla na Goriščeku vrtno veselico s petjem, godbo in plesom, pri kateri je sodelovalo iz prijaznosti gorisko pevsko in glasbeno društvo, kateremu izrekam na tem mestu najiskrenejšo zahvalo. Udeležba na tej veseli je presegala vsa pričakovanja. Toli od strani društvenikov kakor tudi nedruštvenikov iz mesta in dežele se je izražala potreba podobnih zabav, katere branijo delavskemu stanu dostop na ples, katere prirejajo naši drugonarodni nasprotniki.

S ponosom je zrla naša društvena trobojnica, obešena na veseljem prostoru, na prvi pojav prerojenja našega društva, katero je zbrala v tako lepem število. Po končanem vsporedu je sledil živahen ples, kateri je trajal do primerne ure. Uspeh veselice je bil ta, da je imelo društvo razum moralnega vspeha tudi 100 kron čistega preostanka.

Kakor sem že v začetku svojega poročila omenil, naša društvo ne more bilježiti v preteklem letu posebnih velikih uspehov, pač pa je uverjeno, da bode društvo vspevalo na začrtani poti ter po svoji moči lajšalo delavskemu stanu njegovo stanje. Društvo sme imeti prepričanje, da je nastopilo pravo pot napredka ter da ima med vsemi stanovi odkritih prijateljev, katerim gre za to, da bodo njegovi udje zajemali v društvu ne le telesne podpore ampak tudi duševne hrane in razvedrila!

V formalnem oziru prosim, da se moje poročilo vzame na znanje.

O drugi točki računov za leto 1901. pojasnjeval je društveni uradnik prav po domače, kar je zbor brez vsake opazke odobril in potrdil, in prav tako tudi tretjo točko, proračun za tekoče leto.

Posebnih predlogov ni bilo, izvzemši Rejčevega, ki želi, da si društvo preskrbi primernejših prostorov in nekaj novega pohištva.

Gosp. načelnik preide k zadnji točki, to je k volitvi novega odbora. Gospod dr. Oblak predlaga, da se voli po vsklicu. Soglasno sprejeto. G. dr. Oblak predlaga:

Predsednik: dr. Henrik Tuma v Gorici; odborniki: Cvetrežnik Miha, Fon Ant., Kopač Jernej, Krusič Anton, Meljavec Ivan, Obidič Anton, Reja Ivan, Pavliček Fran, Šuligoj Valentin, Tomažič Josip; namestniki: Čufer Fran, Gilčvert Karl, Musič Josip; Pregledovalci računov: Bajec Alojzij, Delak Anton, dr. Fran Oblak; Razsodniki: Drobnič Ivan, Ferfila Franjo, Jakončič Anton, Musič Anton, Pričič Karl.

Sprejeto soglasno s 109 glasovi; trije so pred volitvijo odsli. Končno zahvali gosp. predsednik zborovalce, ki so se odzvali v tako velikem številu, povabi gospode odbornike k prihodnji seji, ki se objavi v „Soči“, društvenem glasilu, in zaključuje zborovanje ob 3 $\frac{1}{4}$ uri.

Dopisi.

Iz Kromberga. — V Krombergu so dolgo vrsto let studirali in tuhtali, kako bi razdelili občinsko gmajno po novi postavi. Zdaj pa so jo začeli deliti po novi postavi tako, da se dve tretjini občanarjev nista dosgli tiste sreče, da bi bili vloženi v imenik. So morali vzeti nekaj ptujcev, ki nimajo pravice do tistega zemljišča, da so dosegli število nekaj čez 2 tretjini.

V Krombergu je 8 krčmarjev, in ti-le pokrivajo več kot eno tretjino občinskih stroškov razven dohodkov od lova in obresti od kapitala, to je na zemljskih, hišnih in obrtniskih nakladah. Ali od vseh teh 8 je le eden tiste sreče, da je vložen v imenik.

O tej reči je šla že pred časom potom gospodarskega sveta pritožba na deželni odbor, ali prvo vlogo so zavrnili, češ, da je prezgodaj, drugo pa da je prepozno. — V imenik so bili vložili le uživalce te gmajne, ki so plačevali užitnino, drugi pa so izpuščeni. Pritožil se je bil med drugimi tudi kurat v imenu kuracije, katerega pa je gospodarski svet hitro uslišal ter so ga zapisali v imenik, čeprav kuracija ni bila uživalka in tudi užitnine ni plačevala. Slično je tudi z grofom G.

O vseh teh rečeh se bo še govorilo na pristojnih mestih. Želimo pa že tukaj, da se ta stvar uredi tako, da bo prav in ne bo nevolje in godrnjanja po občini, kakor je sedaj, in sicer prav opravičeno.

Kostanjevica na Krasu. — Neki mladenič je šel k spovedi o Veliki noči. Ko ga je spraševal g. nunc raznotero, ga je vprašal tudi, če ima še starše žive. Čudno se je zdelo mladeniču, zakaj da ga to vprašuje, in ni brž odgovoril. Pri zadnjem sklepu spovedi pa zopet vpraša g. nunc mladeniča, ali ima še žive starše ali ne. Nato odgovori, da mu je mati umrla. Na to pa hitro vpraša, ali je kaj zapustila za svete maše in za druge molitve. Mladenič: Kaj je uboga hotela zapustiti za sv. maše, ker se v svoji zadnji bolezni ni imela drugega, predno je vzdihnila Bogu svojo dušo, nego le kozarec mrzle vode.

Tukaj vidimo, kako spovednik grešnika grehe izprašuje.

Domače in razne novice.

Aleksej Nikolajevič Harusin, prijatelj našega naroda, čegar delovanje smo pred kratkim očiteli, je bil nedavno imenovan ravnateljem v ruskem ministerstvu notranjih del.

Imenovanje. — Okrajnim komisarjem je imenovan namestništevni koncipist grof L. Mels-Colloredo v Gradišcu ob Soči.

Gg. odborniki „Slovenskega bralnega in podpornega društva“ se vabijo k seji, katera bo drevi ob 7½ v društvenih prostorih.

Smrtna kosa. — V Trstu je umrla gospa Franja Macak, soproga višjega evidenčnega nadzornika v pokoju; pokojnica je bila iz znane rodbine Nolljeve v Ljubljani. Blag jej bodi spomin!

Mestne volitve v Gorici. — Zgodilo se je, česar se ni pričakovalo. „Malkontenti“ so prodrli v torek v tretjem razredu z dvema kandidatoma: Ant. Battistig, 124 glasov, Culot M., 113 glasov; liberalna stranka je spravila v občinski svet le Bombiga, 114 glasov. Tretji kandidat „malkontentov“, Kodermac, je ostal le s 6 glasovi v manjšini. Liberalna stranka se je trudila, da bi zmaga, ali ves trud je bil zaman. Kaka apatija glede volitev na sploh vlada v Gorici, je pa razvidno iz števila glasov, ko je volilcev okoli 1000.

Za drugi razred so postavili „malkontenti“ te-le kandidate: Alpi Fr., trgovec, Motz Jos., prof. v pok., Louvier Ern., trgovec.

Tri tlakovne pravde pred porotniki. — Prva bo v soboto proti „Gorici“. Predsedoval bo svetnik Schmarda; tožitelja Gabrška bo zastopal dr. Stanič, — „Gorico“ pa dr. Rajmondo Luzzatto in baje tudi dr. Šustersič. Dostavljamo, da je 23 slovenskih in le 13 laskih porotnikov, vkljub temu bo „Gorico“ zastopal italijanski žid. In tako delajo tisti, ki vsak čas brbljajo o židovskem naprednjstvu in o — narodnosti, katero so oni vzeli v zakup.

Druga obravnava bo proti „Gazzettinu“. Toži ga furlanski nunc.

Tretja pa bo proti zdravniku — dr. Aleksiju Rojcu. Toži ga g. dr. H. Tuma radi onih gnusnih napadov, katere je „Soča“ že primerno zavrnila. Dr. Rojca bo zastopal — dr. Zuccon iz Pulje. Čudno, da dr. Rojca ni mogel najti drugod odvetnika! Slabo znamenje!

Porotne obravnave. — V ponedeljek, kakor napovedano, so pričele porotne obravnave v novi justični palači. Pred porotniki je stal Franc Verdav, rojen 19. nov. 1873. v St. Juriju na Štajerskem, znani cerkveni tat. Ukradel je dne 19. febr. 1901. v tukajšnji kapucinski cerkvi verižico s križcem v zlatu v vrednosti 42 K, 13. avg. ist. leta v zakristiji v franciskanski cerkvi 16 K ter vrednosti v 1000 K; 21. febr. letos je ukradel v Stolni cerkvi iz pobiralnika za uboge 120 K, v cerkvi Sv. Roka pod Turnom 102 K; 5. marca je dal policiji napačno ime. Obtoženec je priznal, da je izvršil vse navedene tatvine. Na vprašanje, zakaj da je kradel v cerkvah, je odgovoril, da zato, ker ni hotel ljudij oskodovali. — Študiral je na tehnični šoli na Dunaju, potem pa vstopil kot akrobat v cirkus Schuman-Busch, kjer je ostal 4 le... Nato so ga poslali v norišnico v Gradcu, odkoder so ga izpustili šele po 4 letih. Ker ni imel nikakega posla, je začel krasti ter je bil „za poskus“ odnesel iz sobe v nekem hotelu v Gradcu vrednosti za 300 K. Potem pa je hodil okoli po svetu ter prisel tudi v Gorico, kjer je izvršil znane tatvine. Predsednik ga je vprašal tudi, ako je morda umobolen, nakar je izjavil, da ne, na braniteljevo vprašanje, ali je trpel kedaj na epileptičnih napadih, je povedal, da je trpel. Izjavil je tudi, da je ateist. Tatvine je izvrševal najrajši tako, da se je skril ter dal zapreti v cerkvi, kjer je potem neopazovan kradel. Poprej pa je sedel po cerkvah ter se delal, kakor da je globoko zamisljen v molitev... Obsojen je bil na 3 leta trde ječe z enim postom vsak mesec ter na povrnitev škode.

To je bila prva obravnava v novi justični palači. Predsedoval je dvorni svetnik vit. Defacis. Prisednika sta bila svetnika Rutar in Kuhačević. Državno pravdnistvo je zastopal drž. pravdnik Vidulich, ki je pozdravil porotnike v novi palači, branitelj je bil dr. Flego.

V torek je stal pred porotniki Alojzij Vovk od Lisjakov, obtožen umora in teške telesne poškodbe. Umoril je v Vrtovcih Jos. Makovca in težko ranil Fr. Makovca. Ves ta

poboj smo svoj čas obširneje popisali. Vovk je bil obsojen na 4 leta trde ječe. Predsedoval je razpravi svetnik Zörner, prisednika sta bila svetnik Rutar in tajnik Musina. Branitelj dr. Tuma.

Včeraj je stal pred porotniki učitelj Mlekus iz Višnjevika, ki je bil od obtožbe (sp. pos.) popolnoma oproščen. Branil ga je dr. Gruntar v izvrstnem govoru.

Slaba vest. — Pišejo nam iz mesta: Opravičeno ste prijeli prof. Berbuča radi znane seje dež. sol. sveta, kjer je omogočil on, da se je zgodila krivica dvema slov. učiteljicama. Branil se je gosp. profesor v obisknem „Prim. Listu“, docim je take vrste branitve doslej prinašala vedno „Gorica“. To pot pa je imel g. profesor tako slabo vest, da se je branil v „Prismojencu“, v „Gorici“ pa že ni pustil, ponatisniti svojo „branitev“. Doslej so take reči vedno bobnali po obeh listih! Slaba vest, g. profesor, ki je pa živ dokaz, da je imela „Soča“ prav, ko je Vas okrcala.

Čast katoliške duhovščine. — V nedeljo je imel dr. Šustersič v Ljubljani shod, na katerem je udrihal na desno in levo po liberalcih in naprednih poslancih. Od teh to nikoga nič ne boli. Ali pripetilo se je na tem shodu nekaj, kar je jako značilno — za našo duhovščino. Poslanec Hribar je rekel v svojem govoru v dež. zboru, da bi se morale gledé na splošno volilno pravico razmere spremeniti tako, da bi duhovščina ne imela več vpliva na ljudstvo, da bi zlorabljala spovednico pri volitvah. Da se je spovednica zlorabljala, to je stara že zdavnaj dognana resnica, in vsaki duhovnik, ki ima še kaj čuta resnice v sebi, poreče: Da, to je žalostna istina. Dr. Žlindra pa je pograbil to kot napad na duhovščino. Ako se torej pove duhovščini kako nevesečno resnico, je to po nazorih katoliških doktorjev napad. In na shodu v nedeljo so sprejeli radi tega neko resolucijo, v kateri se zahvaljujejo katoliškim poslancem, v prvi vrsti dr. Šustersiču, da so nastopili za čast katoliške duhovščine. — No, ta čast mora biti presneto na slabih nogah, ako jo brani kdo s sikanjem in vpitjem, kakor so kričali dr. Žlindra in tovariši, ter s tako falotskim nastopanjem, kakoršno so vprizorili, tačas, ko jim je šlo za to, da branijo čast duhovščine — katere pa nikdo ni napadel... Ali brez „napada na duhovščino“ dr. Žlindra ne more pred svoje poslušalce. To mora biti, ker sicer jim nima s čim postreči, kar bi vzbujalo ogorčenje v masi, in kar bi mu donášalo priznanje volilcev. Zato pa je privlekel za lase na shod „napad na duhovščino“ — in žel je priznanje. Verjamemo, da se politikujoča duhovščina sklada z njim, toda pravi duhovnik mora vsklikniti: Gospod, Gospod! Zakaj si me zapustil, da sem zašel v tako bando?

„Nujni“ predlogi. — „Katoliški“ poslanec v kranjskem dež. zboru dr. Schweitzer, ki je odvetniški kandidat, je predlagal nujno, naj vlada opomore pomanjkanju delavcev na kmetijah. Kdor ima v glavi zdrave možgane, se je moral smejeti takemu predlogu najjavnega moža, ki se po tako „kumstnih“ predlogih jako imenitno pripravlja za odvetniški stan. „Slovenski Narod“ mu je prav umestno med drugim povedal, da bi se dalo morda opomoči temu pomanjkanju s tem, da bi farovške kuharice rodile na leto po osem nezakonskih otrok, namesto po enega... Ali tak predlog ima svojo zvilo stran. Klerikalci, ki gledajo v ljudstvu le slepo maso, ki ima odobravati vse, kar izreko ti modrijani, po navadi kričijo pri vsaki reči: Vlada naj pomaga, in ako ne more, kakor v tem slučaju, ker mislimo, da nimamo shramb, natlačeni s človeškimi bitji, katera bi poslala na kmete v opomoč pomanjkanju delavcev, — bodo tega pa liberalci krivi. Prepričani smo, da dr. Schweitzer še ni tako neumen, da bi smatral svoj „nujni“ predlog resnim, ali stavljal ga je, ker je tako velel njegov šef, ki zraste kmalu nad Boga. Ako bi vlada vprašala tega „katoliškega“ modrijana, kako si misli to opomoč, bi bržčas ne dobila nikakega pametnega odgovora od njega, marveč odrezal bi se: To je tvoja skrb!

Zato se ne bomo prav nič čudili, ako bomo čitali, da je stavljal dr. Schweitzer ali kdo drugi nujni predlog do vlade, naj poskrbi od Boga oteta, da naj opomore temu, da ne bode več toča padala. Ker pa bo seveda vseno padala, pa potolajijo kmete, da radi liberalcev mora trpeti tudi „dobro ljudstvo“!

Tako so z izgovori vedno na vrhu kakor olje; vedno čisti, ki storijo svojo dolžnost, ki se potezajo za „ljudstvo“, — krivi neuspehov pa so vedno liberalci! — Ko bi ne bilo liberalcev, bi naši reveži niti živeti ne mogli, ker bi ne imeli nikogar, katerega bi postavljali kot krivca pred svoje lumparije.

Kaj je ultramontansko? — Katoliška duhovnika dr. Klasen in dr. Bumüller izdajata časopis „das 20. Jahrhundert“, v katerem pobijata klerikalizem s katoliškega stališča. Dr. Klasen je bil prej urednik klerikalnega lista „Bayerische Courier“. Ta dva sta torej označila ultramontanstvo in klerikalizem tako-le: Ultramontanstvo je ona smer v katoliški cerkvi, ki stoji na stališču, da treba siloma izpeljati verske in cerkvene predpise in sicer s pomočjo države ter smatra zategadelj državo za izvrševalni organ cerkve. — Zato ultramontanci ne ločijo politike in cerkve. Vero je možno siloma vpeljati le tedaj, če se ima politično moč države v rokah. Zato stremijo za politično nadvlado v državi. Za zgolj politične aspiracije se zlorablja vera, katero se kaže masi, kako je preganjana. Značilna je za ultramontance lažnivost. Ti ljudje niso odkritosrčni niti sami sebi, ker naglašajo le svetle strani cerkve in se bolj le dobre strani svoje stranke, v vsem drugem pa rabijo nepošteni zistem prikrivanja. Zato imajo mnogo „doriš“ katolikov, katerih tajna moralna vrednost je v protislovju s kazanim katehizmom.

Ti nosijo svoje versko prepričanje v mošnjaku. To so najčistejši farizeji. Pomanjkanje resnicoljubnosti in poštenosti je specifičen znak klerikalnega časopisja. Ultramontansko katoliško časopisje je surovo, zabavljasko, prostasko in lažljivo ter moralnično in intelektualno inferiorno. Karakteristično za ultramontance je tudi pretirano naglasjanje cerkve mesto vere, pravic cerkve mesto dolžnosti vere in zunanosti mesto notranjosti. — Tako pisata katoliška duhovnika in ne morda kak brezveren liberalci!

Veselica v Pliskovici. — Pevsko in bralno društvo „Škrjanček“ v Pliskovici priredi 6. julija veliko veselico s petjem, plesom, igro in plesom.

Da bode veselica tim impozantnejša, povabilo je naše društvo par bližnjih bratskih društev k sodelovanju. Prvi, ki se je odzval vabilu, je slav. in pevski zbor iz Sezane, kateri nastopi z Vilharjevo „Na vrelu Bosne“ — ter skupno z domačimi pevci Zajcevo: Zrinsko-Frankopanko. Domači društveni pevci nastopijo z enim moskim in z enim mešanim zborom. Druga vabljenja in ne vabljenja društva, ki se korporativno vdeležijo veselice, ali se prepozno oglase, nastopijo izven programa.

Sliši se tudi, da misli isti dan — po inicijativi nekega gospoda — izleteti v Pliskovico oddelek: Slovanskega pevskega društva iz Trsta. Dotičnemu gospodu in pevcem oziroma pevkam bomo prav hvaležni za užitek, katerega nam ponudijo. Za bližnje in daljne goste bode vse preskrbljeno. Postrežba bode točna in dobra. Veselica bode na prostem in senčnatem prostoru. Posestnik prostora ima „osmico“. Po veselici bode se mladina lahko vrtela, docim bodo lahko drugi skušali svojo moč pri štrkljih — gnjatu — vinu itd. itd. in to prav po krasko — na kraskih tleh in na kraskem produktu. Glasom društvenih pravil pripade polovica čistega dohodka revni šolski mladini, vsled česar se ne bode društvo branilo — radodarnosti gostov. Podrobnejše sledi. Za danes kličemo: Na svidenje 6. julija v Pliskovici!

Strašna nevihta v nedeljo popoldne je prinesla Furlaniji grozno nesrečo. Toča, debela kakor orehi, je padala in potolkla vinograde in njive okoli krajev: Krmin, Borinjan, Medeja, Frata, Versa, Topoljan in Campolongo. Škode je okoli ½ milijona K.

Epidemija. — V Banjsicah in v krajih, ki se poslužujejo iste pitne vode v kanalskem okraju, se je pokazala 14. t. m. nenadno nekaka epidemija. Zboleli so otroci in starejši na boleznih v trebuhu, katere izvor iščejo v omenjeni pitni vodi, v kateri se je nabralo vsled vednega deževja najrazličnejših snovi.

Kovača iščemo. — „Trgovsko in obrtno društvo“ razglasa:

V neki slovenski vasi, kjer je veliko obrti, veliko vozne, konj, voz, potrebujejo takoj spretnega kovača. — Tak kovač najde takoj opore pri vseh rodoljubih. — Ponudbe na društvo ali uredništvo „Soče“.

Bralno društvo „Orol“ v Ročinju priredi v nedeljo dne 29. t. m. plesno vese-

lico, pri kateri svira oddelek vojaške godbe iz Gorice. Ples se vrši na dvorišču g. Kenda. Začetek točno ob 4. uri popoldne.

Razgled po svetu.

Kranjski dež. zbor — zaključen. — Z odlokom notranjega ministerstva včerajšnjega dne je kranjski dež. zbor zaključen.

Odpoved trgovinskih pogodb. — Dunajski listi javljajo, da je avstrijsko ministerstvo sklenilo, odpovedati trgovinske pogodbe z Ogersko ter o tem že obvestilo ogersko vlado. Ogerski ministerski svet se je bavil včeraj s to zadevo.

Baron Hein, deželni predsednik kranjski, je imel v torek na Dunaju z ministerskim predsednikom Körberjem dolgo posvetovanje radi dogodkov v kranjskem deželnem zboru. Čuje se sedaj, da vpelje nekaka pogajanja z voditelji strank, katera bi ugledila pot za redno poslovanje dež. zbora. Kaka bi bila ta pogajanja, ne vemo, ali po zdvijanosti dr. Šustersiča sodé, taka pogajanja ne morejo imeti nikakega uspeha. S takim zbesnelcem pa tudi ni mogoče izhajati. Vrhutega mu pa ni do dela, marveč do škandalov. Kdo bo govoril sploh še s takim človekom, ki ne tiče več v zbornico, marveč v šnopsarijo!

Ljudstvo komaj čaka podpor od dež. zbora in opomoči, kat. zastopniki ljudstva pa, namesto da bi delali ter izpolnjevali svoje dolžnosti, vprizarjajo skandale...

Kronanje angleškega kralja so odložili na nedoločen čas, ker je kralj toliko bolan — baje ima raka — da se kronanje ne more vršiti. Obilo zastopnikov je bilo že dospelo v London; sedaj pa se vračajo domov. Vseje pripravljeno, milijone in milijone stroškov je bilo, ali sedaj so morali odložiti kronanje. Pobitost med Angleži je splosna.

Manevri pri Pulju. — Pomorski manevri letos se bodo vršili v bližini Pulje. Armada na suhem zasede obrežje, vojna mornarica pa bo skušala izkrcati se. Brambo obrežja bo vodil kapetan Jadina. Manevrom bo prisostvoval tudi cesar.

V Trstu so štrajki na dnevnem redu. Sedaj štrajkajo mesarski pomočniki in učenci, katerim so se pridružili tudi delavci v mestni klavnici.

Dvoletna vojaška služba v Franciji. — Z načrtom o uvedbi dveletne prezentne službe v armadi se že peča francoski parlament. V vojni komisiji senata je vojni minister general André obširno pojasnjeval, kako namerava vlada pokriti nastali primanjkljaj 50.000 mož v armadi. Vojna uprava namerava v prvi vrsti pomnožiti naborni kontingent za okroglo 30.000 mož, potem pa razne pomožne vojne oddelke, gasilce, godbenike i. dr. prideliti v aktivno armado. Na ta način, meni minister, ne bo nobenih posebnih težav z uvedbo dveletne vojaške službe.

Drugače pa sodijo o tem načrtu bivši in nekateri aktivni generali. General Voisin pravi mej drugim, da se bo s tem zakonom uvedla enostavno nacionalna garda. Kdor glasuje za zakon, bo po njegovem mnenju glasoval za razkosanje Francije. Istega mnenja je tudi general Jaumont, Gallifet pa meni, da se z načrtom pripravlja pogreb vsake resne armade. Nobenega vojaka, nobene meje več. — Vkljub temu menda ne bo tako hudo in načrt bržkone prodre v obeh zastopstvih.

Balkan. — V dvorani ruskega konzulata v Skoplju je vstrelil neki odpusčen orožnik po kratkem prepiru načelnika orožnikov vijaleta Kosovo Derviš Efendija. Le ta je bil prišel poklican h konzulu radi zadeve odpusčenega orožnika.

Novije vesti. — Stanje angleskega kralja je tako, da bržčas ne bo nikdar kronan. Sodi se, da je izglubljen. Računajo že z eventualnostmi za slučaj smrti. — Morilec cesarice Elizabete Lucheni je baje zblaznel v ječi. — V tirolskem deželnem zboru se bodo bavili v vprašanjem o avtonomiji Trentina. — Stavka mesarjev v Trstu je končana. Delodajalci so ugodili zahtevam delavcev.

Mlada perutnina, raki, garantirano, franko en kosček s 6—7 dobro mesnatimi, tolstimi piščanci za speci ali 4—5 mladih ratic K 5. 60—70 velikih rakov z debelimi škraji K 60. 80—90 rakov za juho K 5. — H. Spitzer, Probuza 67. Avstrijsko.

Hiša na prodaj

iz proste roke primerna za vsako obrt na sredi vasi. Obvežem se tudi, prepustiti popolnoma svojo obrt.

Tomo Štrukelj, trgovec v Cerknem.

„Goriška ljudska posojilnica“

novi vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Nadželstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. dec. 1901. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na menice 6 %, s 1/2 % uradnino. Glavni deleži koncem leta 6 %.

Stanje 31. dec. 1901. (v kronah): Članov 1819 s 7932 deleži po 20 K = 158.640. — Hranilne vloge 1.318.965. — Posojila 1.379.213. — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 63.014.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. — Posojila se dajejo le zadružnikom.

Najboljše sredstvo zoper

ščurke

se dobiva po 1 krono in K 1-50 v škatljicah pri Otonu Homannu v Radovljici - Kranjsko.



Milijon dam uporablja „FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni „Feeolin“ najboljši lepšalo sredstvo za kožo, lasje in zobe! Najcenejši obraz in najprej roke dobijo hitro aristokratsko finost in obliko z uporabo „Feeolina“. „Feeolin“ je iz 48. najplemetnejših in najsvetlejših sestavljen angloško milo. Mi jamčimo, da izginejo dalje po uporabi „Feeolina“ brez sledu gube in črte na obrazu, saj se, mozoli, rdečica nosu itd. „Feeolin“ je najboljši čistilni, negovalni in lepšalni sredstvo za lasje, zabranjuje izpadanje las, plešo in boleznijo glave. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljši čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Zavezemo se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s „Feeolinom“ popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 komadom K 2-50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K 7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov navzgor 60 vin. Povzete 60 vin. več. Razpošilja glavna zaloga M. Feltz, Dunaj, VII. Mariahilferstrasse 38. I

JOSIP ROVAN

zalagatelj prve odlikovane kranjske eksportne pivovarne na par.

T. Fröhlich-a na Vrhniki.

Zaloga v Gorici — Rabatišče šte. 20.

Priporoča se p. n. častitim gg. odjemalcem iz mesta in dežele. V zalogi ima vedno sveže pivo kakor: „eksportno marčno“, „kranjski bisser“ ter specialiteto „Granat-Porter“.

Cene so kljub draginji ledu zmerne; potrežba vedno točna. V podružni zalogi na Goričici pri „Rebku“, je za tamošnje naročnike vedno sveže pivo s potrebnim ledom na razpolago.

Deželno doklado za goriško okolico plačam podvzetniku jaz, ter nimajo cen. naročniki na to stran nobene obveznosti.

Ob enem tudi naznanjam slav. občinstvu, da se je tvrdka letos na moj nasvet in zahtevo pri proizvajalci piva strogo ozirala na tukajšnje zahteve glede okusa in barve, o čemur se cen. rojaki z blagohotnimi naročili in poskušnjo lahko prepričajo.

Sprejemam tudi naroč la na aravni led iz gozinih jam (brezdnov) ter je istega na razpolago 80 do 20 vozov po 25 metr. stotov. Cene po dogovoru.

Mizarska zadruga

v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dodelanje trgovino pohištva tvrdke Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia št. 1, katero bomo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Dela je lična ter dobra osnena.

Anton Kuštrin

trgovec

z jedilnim blagom

Gospeska ulica št. 23 (v lastni hiši).

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega „Luka“ po jako nizkih cenah. — V zalogi se dobivajo testenine tvrdke Žnidarski & Valenčič v Bistriki; cikorija in žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda ter moke vseh vrst iz mlinov Jochmann iz Ajdovščine in Majdica iz Kranja.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 kilogr. naprej.

Samo 5 kron

stane 4 1/2 klg najfinejšega, pri izdelovanju poškodovanega, lepo-dišečega toaletnega mila in sicer dokler zaloga dopušta. — Razpošilja proti povzetju ali naprej poslanim zneskom A. Felth. Dunaj, V/2 Matzleinsdofenstrasse 76.

Čistilna voda

„Reale“

iz vrelcev Mathias, lastnina

Henrika Mattonija v Bidimpešti

je toplo priporočena od prvih tu- in inozemskih zdravniških avtoritet kot najboljše čistilno sredstvo. Odlikuje se radi množine soli „Glauber“ in grenke soli, katero ima v sebi ter s svojim hitrim in dobrim učinkom.

Zaloga za Gorico:

Lekarna G. B. Pontoni.

C. kr. privil.

civilna, vojaška in uradniška krojačnica

M. Poveraja v Gorici

na Travniku št. 5.

Se dobivajo vsakovrstna moderna suknja kam-garn, piquet lastnik, adria, ševjet itd. Blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotove obleke, perilo vseh vrst in spadajoče priprave k paradnim oblekam za vsaki stan. Blago na meter in gotove obleke se prodajajo tako po ceni, da je z mojo trgovino nemo-goča vsaka konkurenca.

Obleke vsake mode od 3 do 9 let K 2-40 in više
9 15 8-50
15 dalje 15—
vrhne suknje vsake mode 24—
za častito duhovščino 28—
plače 3—

3 metre 20 cm

(črnege ali modrega kamgarna za snažno obleko, primerno za vsakega ženina samo za gl. 4-50.

Pošilja se po povzetju. Kar ne ugaja, se sprejme nazaj.

To blago se prodaja po tako nizki ceni, samo dokler zaloga dopušta.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine železode kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.



Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice vredijo redno preobnavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedlo žlicico popije. Okrepje po-varstvena znamka. kvarjeni železode storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitev in pošiljatve pa jedino le v lekarni

Cristofolletti v Gorici.

Naznanilo.

Z ozirom na to, da se ta mesec preselijo c. kr. okrajna in okrožna sodnija, c. kr. davkarija in drugi uradi v novo poslopje v Kapucinsko ulico, si dovoljuje podpisani priporočati slavnemu občinstvu na deželi svojo dobroznano gostilno

„Pri zlatem križu“ (pri Lizi)

v Kapucinski ulici

katera je preskrbljena z dobro kuhinjo ter toči izvrstna bela in črna domača vina. Preskrbljeno je s sobami za prenočišča ter s hlevi za konje in vozeve.

Svojim rojakom v mestu in na deželi se toplo priporoča udani

Ivan Katnik, lastnik.

Gospodična

vešča pisarniškim poslom, po možnosti knjigovodstva, dobí takoj službo v „Goriški Tiskarini“ A. Gabršček — v Gorici, Gospeska ulica št. 11. — Njena služba bo: upravnništvo „Soče“, „Primorca“, vodstvo knjižne zaloge in tiskovin. Pisava čedna! Prednost znanje drugih navadnih jezikov. — Plača po pogodbi. — Nekaj kavcije! — Ponudbe naravnost na tiskarno. — Reference.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisanim jamstvom razpošilja na zasebne prva tovarna ur v Montu (Aht)



Hanns Konrad,

izur ur ter zlatar — Most (Česko).

Dobra ura Rem iz niklja št. 3-75;

srebrna ura Rem št. 3-80; srebrna veržira št. 1-20; budilnik iz niklja št. 1-95.

Trgovka je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlato in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. Ilustrovan cenik zastoj!

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,



brlekih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorke.

Cene zmerne. Postrežba poštena

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

A. Micon, mehanik • in elektrar

v Gorici, Židovska ulica šte. 29

sprejema naročila na šivalne stroje proti gotovini s 35 % popusta iz prvih tovarov. Sprejema poprave po nizki ceni s jamstvom od 6 mesecev do 1 leta. Pumpe itd. Instalacija električnih zvončkov lastnega izdelka, aparatov za signale, strelododov ter izvršuje vsa v elektriciteto spadajoča dela. Vse izdeluje sam, točno ter v ceno. Se toplo priporoča udani

Anton Micon.